

شیوه نامه اجرایی فرصت مطالعاتی اساتید در جامعه و صنعت در دانشگاه شیراز

مقدمه:

این شیوه نامه به منظور برقراری ارتباط قوی و منسجم میان دانشگاه یا پژوهشگاه با بخش های جامعه و صنعت در همه حوزه های علمی، همچنین عملیاتی کردن یافته های اعضای هیئت علمی مؤسسه در جامعه و صنعت زمینه مناسبی را برای ارتقای توانمندی ها و مهارت های ایشان در کسب دانش بومی و انتقال یافته های پژوهشی به جامعه فراهم می سازد. در طی فرصت مطالعاتی، عضو هیئت علمی در واحد عملیاتی دولتی یا غیر دولتی (شامل بخش های صنعتی، اجتماعی و فرهنگی، اقتصادی، خدماتی و کشاورزی) یا مراکز پژوهشی مرتبط با صنایع ورشته های فعال مؤسسه حضور می یابد. به منظور حفظ انسجام و جلوگیری از بروز مشکل در وظایف واحدهای سازمانی در مؤسسه باید ظرفیت اعزام اعضای هیئت علمی به گونه ای تعیین گردد که خللی به وظایف آموزشی و پژوهشی مؤسسه وارد نشود.

ماده 1- تعاریف و اختصارات:

وزارت عتف: وزارت علوم، تحقیقات و فناوری.

مؤسسه: کلیه مؤسسات آموزش عالی، پژوهشی و فناوری دارای مجوز از وزارت عتف.

هیئت علمی: آن دسته از اعضای هیئت علمی تمام وقت مؤسسه که دارای مدرک دکترا هستند.

صنعت: سازمان دولتی یا غیر دولتی فعال در بخش های آموزشی، تربیتی، اجتماعی، اقتصادی، صنعتی، تجاری و پژوهشی.

واحد عملیاتی: بنگاه ها یا سازمان های فرهنگی و صنعتی، واحدهای پژوهش و توسعه، اقتصادی یا خدماتی دولتی یا غیر دولتی که متقاضی حضور عضو هیئت علمی در زمینه تخصصی خاص در واحد خویش اند.

فرصت مطالعاتی: دوره حضور عضو هیئت علمی واجد شرایط مؤسسه است که در مدتی معین در واحد عملیاتی به پژوهش و مطالعه می پردازد.

ماده 2- اهداف:

- 1-2. کمک به افزایش شناخت اعضای هیئت علمی مؤسسه ها از فضای کار واقعی در جامعه و صنعت.
- 2-2. تقویت ارتباط مؤسسه با جامعه و صنعت، همچنین گسترش همکاری های پایدار علمی و پژوهشی بین مؤسسه و واحد عملیاتی.
- 3-2. استفاده مفید و مؤثر از امکانات، آزمایشگاه ها و تجهیزات واحدهای عملیاتی.
- 4-2. جهت دهی به پژوهش های مؤسسه و گسترش دانش و فناوری کاربردی مورد نیاز جامعه و صنعت.
- 5-2. انتقال و ترویج یافته های جدید دانش و فناوری مؤسسه به جامعه و صنعت با هدف ارتقای توان علمی و فنی واحدهای عملیاتی.
- 6-2. کمک به رفع مشکلات علمی و تخصصی واحد های عملیاتی.
- 7-2. شناسایی مشکلات واحدهای عملیاتی از لحاظ تنوع و کیفیت محصول یا خدمات، قیمت، زمان تحویل و... و طرح پیشنهاد و راهکار برای حل آنها.
- 8-2. شناسایی فناوری های مورد نیاز و طرح پیشنهاد برای تدوین یا انتقال فناوری به واحدهای عملیاتی.
- 9-2. مشارکت در سیاست گذاری و تعریف طرح برای اصلاح فرآیندها و محصولات و توسعه پایدار اقتصادی کشور، مانند مصرف بهینه انرژی، ارتقای سلامت و ایمنی و بهبود محیط زیست مردم.

ماده 3- روند اجرایی دوره فرصت مطالعاتی در دانشگاه شیراز:

- 1-3. تکمیل کاربرگ های شماره های 1 و 2 و 3.
- 2-3. صدور حکم مأموریت و معرفی عضو هیئت علمی به واحد عملیاتی، رونوشت های لازم داخل دانشگاه.
- 3-3. هماهنگی با واحد عملیاتی برای انعقاد قرارداد یا تفاهم نامه پژوهشی بین مؤسسه و واحد عملیاتی توسط دفتر امور فناوری و طرح های کاربردی.

3-4. حضور هیئت علمی در واحد عملیاتی **تمام وقت (5 روز کاری در هفته)** یا **پاره وقت (دست کم 2 روز کاری در هفته)** است.
 3-5. واحدهای عملیاتی دولتی یا غیردولتی هستند و وظایف و فعالیت های اعلام شده برای اجرای فرصت مطالعاتی باید کاملاً علمی، پژوهشی و فناورانه باشد و دانشگاه انطباق آن با نیاز های بخش مربوطه و تخصص عضو هیئت علمی را تایید کند.
تبصره 1: موسسه باید تکالیف عضو هیات علمی را در قبال موسسه در شرایط حضور، غیبت یا پاره وقت بودن را به روشنی مشخص کند.
 همچنین چگونگی هدایت دانشجویان تعهد شده و روش تدریس توافق شده اعلام شود.

ماده 4- ضوابط و شرایط متقاضی:

4-1. رشته و تخصص عضو هیئت علمی با نیازهای واحد عملیاتی مرتبط باشد.
 4-2. عضو هیئت علمی متقاضی استفاده از فرصت مطالعاتی می بایست در دو سال گذشته **رکود علمی** نداشته باشد.
 4-3. دوره فرصت مطالعاتی در جامعه و صنعت برای اعضای هیئت علمی در **دوره پیمان، حداقل 6 ماه تمام وقت یا 12 ماه نیمه وقت** و در **دوره رسمی، آزمایشی 3 ماه تمام وقت یا 6 ماه نیمه وقت** است.

تبصره 2: بر اساس بندهای د ماده 12 و 14 آیین نامه استخدامی برای تبدیل وضعیت اعضای هیئت علمی که از ابتدای سال 1398 دوره پیمانی یا رسمی آزمایشی را آغاز می کنند گذراندن فرصت مطالعاتی در جامعه و صنعت الزامی است.

4-4. اعضای هیئت علمی دارای مرتبه علمی دانشیار و استادی نیز با گذراندن **دوره های تمام وقت 3 ماهه یا پاره وقت 6 ماهه** از مزایای تشویقی فرصت ها بهره مند می شوند. دانشگاه آیین نامه ترفیع خود را بر اساس **بند 4-4** شیوه نامه وزارت مورخه 1397/9/17 به گونه ای اصلاح می کند که امتیازات مربوطه برای استادان و دانشیاران اعزام شونده به فرصت مطالعاتی در نظر گرفته شود.

جدول 1 - حداقل مبلغ قرارداد طرح های کاربردی براساس دانشکده / حوزه

ردیف	دانشکده/حوزه	حداکثر مبلغ حمایتی معاونت پژوهشی
1	گروه اول: مهندسی برق و کامپیوتر، مهندسی مکانیک، مهندسی شیمی، نفت و گاز، مهندسی عمران و مواد، هنر و معماری، کشاورزی، فناوری های نوین، دامپزشکی	200 میلیون ریال
2	گروه دوم: علوم، اقتصاد، مدیریت و علوم اجتماعی، علوم تربیتی و روانشناسی، ادبیات و علوم انسانی، الهیات و معارف اسلامی، حقوق و علوم سیاسی،	100 میلیون ریال

تبصره 3: اگر اعضای هیئت علمی دانشیار و استادی، پس از گذراندن دوره 6 ماه پاره وقت یا 3 ماه تمام وقت، موفق به انعقاد قرارداد (با حداقل مبلغ جدول 1 و احتساب تورم سالیانه رسمی اعلامی بانک مرکزی برای سال های بعد از 1398) شوند، به ازای هر ماه حد اکثر سه امتیاز پژوهشی دریافت می کنند.

4 - 5 . برای استفاده مجدد از فرصت مطالعاتی (جز فرصت های مطالعاتی الزامی در دوره های پیمانی و رسمی آزمایشی) می بایست دست کم 5 برابر زمان دوره فرصت مطالعاتی قبلی از اتمام آن دوره گذشته باشد. مدت استفاده از مرخصی بدون حقوق نیز به این مدت اضافه می شود.

تبصره 4: در موارد بسیار خاص، با تشخیص هیئت رئیسه در خصوص اینکه عضو هیئت علمی از تجربه کافی در جامعه و صنعت برخوردار است یا در رشته هایی که امکان فرصت مطالعاتی فراهم نباشد موسسه شرایط جایگزین تعیین و اجرا می کند .

ضمائم الحاقی تبصره 4- شرایط جایگزین فرصت مطالعاتی:

طبق تبصره 3 ماده 4-5 شیوه نامه ی فرصت مطالعاتی ابلاغی وزارت،(در اینجا تبصره 4 ماده 4-5 شیوه نامه دانشگاه شیراز) در مورخه 97/6/17، در موارد بسیار خاص، با تشخیص هیئت رئیسه(مانند دارابودن تجربه ی کافی در صنعت یا جامعه از سوی هیئت علمی یا فراهم نبودن امکان فرصت مطالعاتی در برخی رشته ها) ، دانشگاه شرایط جایگزین به شرح زیر را تصویب نموده است .

هیئت علمی می تواند از یکی از مواد **الف تا ج برای جایگزینی دوره** استفاده کند. در این شرایط باید درخواست هیئت علمی به همراه مستندات به ترتیب در بخش ، دانشکده ، کمیته ارتباط با صنعت ، شورای پژوهشی دانشگاه و هیئت رئیسه بررسی و تایید شود. همچنین در ابتدا باید با هماهنگی و تصویب دفتر فناوری با شرط جایگزینی موافقت و سپس موافقت هیئت رئیسه نیز طبق آئین نامه وزارت با جایگزینی کسب گردد.

بند (الف) جایگزینی :

تاسیس شرکت دانش محور با مجوز های لازم از دانشگاه و حضور هیئت علمی در آن شرکت در مدتی برابر با فرصت مطالعاتی الزامی که شرکت دانش بنیان به عنوان واحد عملیاتی تعریف می کنند ، به شرط داشتن همه شرایط زیر :

الف : سهم وی ، حداقل **5 درصد** کل سهام شرکت باشد .

ب : در صورتی فرصت مطالعاتی جایگزین از سوی دانشگاه پذیرفته می شود که افزون بر شرط الف ، فعال بودن آن شرکت نیز اثبات شود ، این شرط باید همراه با ارائه ی اسناد مالی فروش (خدمات ، محصول ، پژوهشی و ...) به میزان جدول 1 و به نسبت سهم اختصاصی خود باشد و ضمناً مراحل قانونی مطابق با آئین نامه مصوب بالاسری شرکت های دانش بنیان را طی کرده دباشد . بدیهی است چه بسا پذیرش فرصت مطالعاتی بلافاصله پس از دوره ی حضور وی در شرکت نباشد و حصول این شرط مدتی تا تهیه و ارسال اسناد ثبت شده ی پیش گفته طول بکشد .

بند (ب) جایگزینی :

قرارداد با جامعه(صنعت) ، به مبلغ 200 و 100 میلیون ریال به تفکیک گروه بندی رشته های جدول یک.

تبصره 5: مبالغ جدول یک ، برای اجرا در سال 1398 در نظر گرفته شده است و هر سال با توجه به تورم سالیانه افزایش یا به پیشنهاد معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه بروز می شود .

تبصره 6: عضو هیئت علمی به صورت تجمعی و به عنوان مجری (مجری اصلی یا فرعی) جمع مبالغ را می تواند در طرح های مختلف کسب نماید، مبالغ همکاری در طرح جزء موارد محاسبه نمی شود.

بند (ج) جایگزینی :

اثبات اینکه عضو هیئت علمی تعامل و ارتباط لازم و کافی با جامعه داشته باشد و به گذراندن فرصت مطالعاتی نیازی نداشته باشد. از طریق یکی از موارد زیر :

مورد اول: استخدام قبلی قابل اثبات عضو هیئت علمی در جامعه (صنعت) مرتبط با حوزه تخصصی وی در دانشگاه حداقل به میزان دو برابر مدت الزامی فرصت مطالعاتی در جامعه.

مورد دوم: در صورتی که در صنعت (جامعه) مرتبط با حوزه تخصصی به صورت امریه سربازی با حداقل دو برابر مدت الزامی فرصت مطالعاتی گذرانده باشد.

مورد سوم: گذراندن پسا دکتری صنعتی (مثل طرح تاپ) مرتبط با حوزه تخصصی برابر دوره مدت الزامی فرصت مطالعاتی باشد.

کلیه اعضای هیئت علمی که گذراندن دوره فرصت مطالعاتی برایشان الزامی است و همچنین افرادی که از فرصت جایگزین الف تا ج استفاده می کنند ملزم به گذراندن شرط 1 و 2 می باشند:

شرط اول: شرکت در حداقل سه مورد از مجموعه کارگاه های آموزشی ارائه شده از سوی دفتر فناوری و طرح های کاربردی دانشگاه در خصوص مهارت افزایی با عنوان های (برای نمونه: فنون مذاکره، قوانین بیمه، مالیات، کنترل پروژه، اصول انعقاد قرارداد و ...) و ...

شرط دوم: مشارکت و شرکت فعال در بازدیدهای تدارک دیده شده و جلسات مشترک جامعه و صنعت، از سوی دفتر فناوری و طرح های کاربردی، به تائید دفتر.

ماده 5- الزامات متقاضی:

1-5. در دوره های تمام وقت حضور هیئت علمی در واحد عملیاتی تمام وقت است و صرفاً در مشاوره و راهنمایی دانشجویان تحصیلات تکمیلی فعالیت می کند. در دوره های پاره وقت **واحد موظف آموزشی به نصف** تقلیل می یابد .

2-5. عضو هیئت علمی در دوره فرصت مطالعاتی مجاز به اشتغال در سازمان دیگری نیست.

3-5. ضروری است عضو هیئت علمی برنامه حضور خود را در واحدهای عملیاتی اعلام کند و هر سه ماه پیشرفت کار خود را به معاونت پژوهشی مؤسسه گزارش دهد. در انتهای قرارداد نیز ارائه گزارش کامل الزامی است.

4-5. متقاضی می بایست در انتهای دوره دستاوردهای آن را به همراه راهکارها و پیشنهادهای اصلاحی برای بهبود امور و موضوعات مهم پژوهشی براساس مواد **7 و 8** شیوه نامه حاضر گزارش دهد.

ماده 6- الزامات واحد عملیاتی:

1-6. واحد عملیاتی موظف است در طول فرصت مطالعاتی امکانات و تسهیلات مورد توافق درج شده در برنامه پژوهشی عضو هیئت علمی را رسماً تأیید و تأمین کند. برنامه کاری فرصت مطالعاتی و نامه تأیید واحد عملیاتی از پیوست های قرارداد بین مؤسسه و واحد عملیاتی است.

2-6. واحد عملیاتی بر اساس مقررات داخلی خود به عضو هیئت علمی از طریق عقد قرارداد پژوهشی با مؤسسه حق التحقیق پرداخت می کند. مؤسسه از این نوع قراردادها بالاسری کسر نمی کند .

3-6. در صورت اعلام واحد عملیاتی به تأمین منابع مالی برای اجرای برنامه پژوهشی عضو هیئت علمی، در اسرع وقت برنامه ریزی و برای تأمین هزینه های اعلام شده اقدام کند. طبق قرارداد، عضو هیئت علمی ضمن رعایت ضوابط و مقررات مربوطه در پایان دوره فرصت مطالعاتی حساب خود را تسویه می کند و موارد را به اطلاع مؤسسه خود می رساند.

4-6. واحد عملیاتی هیئت علمی را به منظور نشر نتایج تحقیقات عضو یا دریافت اطلاعات نوین فناورانه به سمینارها و کنگره های علمی بین المللی اعزام می کند. مقالات با توافق واحد عملیاتی چاپ می شود. در خصوص مالکیت فکری نتایج حاصل از پژوهش ها در طی این دوره بر اساس توافق بین مؤسسه و واحد عملیاتی تصمیم گیری می شود.

ماده 7- امتیازات و اقدامات اجرایی مؤسسه:

- 1-7. مؤسسه در خصوص هماهنگی با واحدهای عملیاتی و تأیید محل فرصت مطالعاتی اقدام اجرایی می نماید.
- 2-7. مؤسسه حقوق و مزایای عضو هیئت علمی را مطابق با حکم استخدامی وی پرداخت می کند.
- 3-7. ضروری است مؤسسه دوره فرصت مطالعاتی را در زمره امتیازات کار اجرایی در نظر گیرد و در ترفیع، امتیازات اجرایی ارتقای مرتبه و سهمیه پذیرش دانشجویان تحصیلات تکمیلی اعضای هیئت علمی لحاظ نمایند.

تبصره 7: مدت دوره فرصت مطالعاتی در شرایط پاره وقت براساس میزان حضور هیئت علمی در واحد عملیاتی محاسبه می شود.

- 4-7. عضو هیئت علمی در طول دوره از حمایت ها و تسهیلات واحد عملیاتی متبوع بهره مند می شود .

تبصره 8: مؤسسه ها به صلاحدید در مدت فرصت مطالعاتی برای گسترش دوره ها از عضو هیئت علمی خویش پشتیبانی مالی می کنند.

پیوست های بند 3-7:

الف: به کلیه اعضای هیئت علمی در دوره فرصت مطالعاتی ، به ازای هر ماه فرصت مطالعاتی معادل تمام وقت، 2 امتیاز گزینت پژوهشی تعلق می گیرد .

ب: امتیازات اجرایی ارتقاء مرتبه متناسب با طول دوره فرصت مطالعاتی انجام شده (غیر از موارد جایگزین) برای عضو هیئت علمی حداکثر تا 2 امتیاز محاسبه می شود .

ج : در صورت انعقاد قرارداد با واحد عملیاتی به عنوان خروجی فرصت مطالعاتی و پس از پایان دوره ، به ازای هر 10 میلیون تومان مبلغ قرارداد مبلغ 500 هزار تومان پس از پایان موفق قرارداد، به عضو هیئت علمی پاداش داده شود، [با شرط داشتن بالا سری در خارج از دوره فرصت (10 تا 15 درصد ، 10 برای سال اولی ها و 15 درصد بالا سری عادی دانشگاه)]. تشخیص موارد منتج از دوره فرصت مطالعاتی بر عهده ناظر و دفتر امور فناوری است (در صورت تغییر شرایط از جمله بالاسری و غیره در سال های بعد می تواند به روز شود) .

ماده 8- گزارش فرصت مطالعاتی:

- 1-8. استفاده کنندگان از فرصت مطالعاتی موظف اند در پایان هر مقطع گزارش پیشرفت کار خود را به مؤسسه ارسال کنند و حداکثر 3 ماه پس از پایان دوره مصوب فرصت مطالعاتی درباره فعالیت خود به طور جامع گزارش دهند.
- 2-8. گزارش های فرصت مطالعاتی در مؤسسه اعزام کننده بررسی و ارزیابی می شود. مواردی همچون انجام کار شاخص در طول فرصت، برداشت های فنی و زمینه های همکاری و عقد قراردادهای بعدی به همراه افراد کلیدی در واحد عملیاتی مربوطه، طراحی دوره های آموزشی تخصصی کوتاه مدت با همکاری واحد عملیاتی، چاپ مقاله یا ثبت اختراع مرتبط با موضوع صنعت، توصیه برای بهبود وضعیت مدیریت فنی و منابع انسانی، و پیشنهاد اجرای طرح های پژوهشی از جمله معیارهایی است مؤسسه اعزام کننده جزئیات آن را بررسی و درباره آن اعلام نظر خواهد کرد.

بند الحاقی ماده 8-2:

- کمیته ارتباط با صنعت شورای پژوهشی دانشگاه برای هر عضو هیئت علمی متقاضی فرصت مطالعاتی یک نلظر از اعضای هیئت علمی دانشگاه تعیین و این ناظر گزارش ها را بررسی و سپس گزارش جامع کتبی به کمیته ارتباط با صنعت ارائه و پس از بررسی مقدماتی به شورای پژوهشی دانشگاه ارائه نموده و تصویب، و پس از آن فرصت مطالعاتی عضو هیئت علمی پذیرفته می شود .
- 3-8. مقبول نبودن گزارش منجر به رد شدن دوره و محرومیت از فرصت مطالعاتی بعدی خواهد شد.
 - 4-8. پس از پایان دوره فرصت مطالعاتی عضو هیئت علمی با تعریف پایان نامه های تحصیلات تکمیلی دانشجویان خود در خصوص نیاز های واحد عملیاتی شرایط را در واحد عملیات بهبود می بخشد.

8-5. مؤسسه نتایج حاصل از اجرای طرح را هر سال حداکثر تا پایان اردیبهشت ماه سال بعد در پایگاه اطلاعاتی معاونت پژوهش و فناوری (مپفا) بارگذاری می‌کند.

این شیوه نامه در 8 ماده و 8 تبصره، و براساس آیین نامه ابلاغی وزارت که در 8 ماده و 5 تبصره در تاریخ 1397/06/17 به تصویب وزیر علوم، تحقیقات و فناوری رسید و از ابتدای سال 1398 لازم الاجرا بوده است، تدوین و در جلسه مورخه 1399/4/23 در هیئت رئیسه دانشگاه پس از تصویب در شورای پژوهشی (26 / 11 / 1398) تصویب و جهت اجرا، به معاونت پژوهشی و دفتر فناوری و طرح های کاربردی دانشگاه ابلاغ گردید.